

ردیف	نمره	
۱		دو نمونه از کاربرد «تشخیص» در متن درس «پاسداری از حقیقت» مشخص کنید.
۲		در متن درس «مهر و وفا»، دو نمونه «مجاز» بیابید و مفهوم آنها را بنویسید.
۳		از متن «درس: بیداد ظالمان» برای حدیث و آیه زیر، نمونه بیتی مرتبط بیابید و بنویسید. الدُّهْرُ یُومَانِ یَوْمٌ لَّكَ وَ یَوْمٌ عَلَیْكَ. امام علی (ع) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ. سورة آل عمران، آیه ۱۸۵
۴		در متن درس «جمال و کمال»، واژه‌های دو تلفظی را بیابید.
۵		چگونه از پیام نهایی درس «سفر به بصره» می‌توانیم برای زندگی بهتر بهره بگیریم؟
۶		نقش دستوری ضمیر را در شعر زیر مشخص کنید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاهدار سر رشته تا نگه‌دارد
۷		بیت‌های زیر را به نثر روان برگردانید.
		الف) هم رونق زمان شما نیز بگذرد
		ب) وین بوم محنت از پی آن تا کُند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
		پ) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بگشت
		ت) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد
		ث) بر تیر جورتان ز تحمّل سپر کنم تا سختی کمان شما نیز بگذرد
		ج) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع
۸		در بیت: «مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندرا راه عشق / دوست را با ناله شب‌های بیداران خوش است» کدام واژه اهمیت املائی ندارد؟ الف) عشق ب) بیداران ج) بشارت د) مرغ
۹		حدیث: «حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا» با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟ الف) به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار ب) واندر همه کاری داد از خویشتن بده
۱۰		در متن زیر «عقل» با چه ویژگی‌هایی وصف شده است؟ چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد.

ردیف	نمره
۱۱	آرایه درست را از داخل کمانک، انتخاب کنید.
(الف)	صداقت / شیرین ترین لبخند بر لبان اراده توست (مجاز / حس آمیزی)
(ب)	تا کی به بوی عنبرین زنجیر زلف سرکشت / آشفته پویم در به در، دیوانه گردم کو به کو (حسن تعلیل / ایهام)
۱۲	شاعر در بیت تعلیم ز ارّه گیر در امر معاش نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش بر چه مفهومی تأکید دارد؟
۱۳	حدیث «حَسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسِبُوا» با کدام یک از عبارتهای زیر قرابت معنایی دارد؟ (الف) به زبان دیگر مگوی و به دل دیگر مدار. (ب) اندر همه کاری داد از خویشان بده.
۱۴	در کدام بیت، غلط املایی وجود دارد؟ آن را اصلاح کنید. (۱) خاست کز آن ورطه قدم در کشد (۲) نعره برآورده فلک کرده کر خویشان از حادثه برتر کشد دیده سیه کرده، شده زهره در
۱۵	کدام عبارت صحیح نیست؟ (۱) دعوت به مبارزه در برابر ظلم از موضوعات اصلی ادبیات پایداری است. (۲) ایستادگی در برابر ظلم در تاریخ بعضی ملت ها دیده می شود.
۱۶	شعر «بوی گل و ریحان ها» در چه قالبی سروده شده است؟
۱۷	ادبیات غنایی را در یک سطر معرفی کنید.
۱۸	در جمله مقابل یک آرایه مشخص کنید. «سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم.»
۱۹	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. «دست معلم از وقب حیوان روان شد؛ فرود آمد. لب را به اشاره صورت داد. فک زیرین را پیمود و در آخره ماند. پس بالا رفت، چشم را نشانده؛ دو گوش را بالا برد؛ از یال و غارب به زیر آمد؛ از پستی پشت گذشت؛ گرده را برآورد؛ دم را آویخت. پس به جای گردن باز آمد. به پایین رو نهاد؛ از خم کف و سینه فرا رفت و دو دست را تا فراز گله نمایان ساخت. سپس شکم را کشید و دو پا را تا زیر زانو گرده زد.»
(الف)	به طور کلی فعل های متن بالا در چه معنا و مفهومی به کار رفته اند؟
(ب)	آقای «صاد» بعد از کشیدن شانه به سمت بالا؛ کدام قسمت اسب را کشید؟
(پ)	منظور از «به اشاره صورت دادن» چیست؟
۲۰	با توجه به متن زیر، مفهوم «مَثَل» مشخص شده را بنویسید. «به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار، تا گندم نمای جوفروش نباشی.»
۲۱	در بیت زیر یک گروه اسمی پیدا کرده، وابسته پیشین، هسته و وابسته پسین را مشخص کنید. وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد

ردیف	نمره ه									
۲۲		با توجه به ضرب المثل «گندم‌نمای جو فروش» <u>درستی</u> یا <u>نادرستی</u> گزینه‌های زیر را مشخص کنید.								
		الف با عبارت «معلم دور نبود. صورتک به رو نداشت. «صاد» معلم ما بود؛ آدمی افتاده و صاف» <u>تقابل</u> (تضاد) معنایی دارد.								
		ب با بیت «چون بسی ابلیس آدم‌روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست» <u>تناسب</u> معنایی دارد.								
۲۳	۰.۷۵	جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>فعل</td><td>امر</td><td>ساخت منفی</td><td>مضارع اخباری</td></tr><tr><td>داری می‌روی</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr></table>	فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	داری می‌روی			
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری							
داری می‌روی										
۲۴	۰.۲۵	در عبارت زیر، کدام کلمات ارکان سجع هستند؟ «ملک بی‌دین باطل است و دین بی‌ملک، ضایع.»								
۲۵	۰.۲۵	کدام گزینه مصراع دوم بیت زیر را کامل می‌کند؟ «چو به دوست عهد بندد ز میان پاک‌بازان» الف) چو علی که می‌تواند که به سر برد وفا را ب) به علی شناختم من به خدا قسم خدا را								

ردیف	نمره
۱	درختان به احترام تو قیام کرده‌اند. شفق آینه‌دار نجابت.
۲	دست بنده: دست مجاز از قدرت زر: مجاز از مادیات
۳	ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن آب اجل که هست گلوگیرِ خاص و عام تأثیر اختران شما نیز بگذرد بر حلق و بر دهانِ شما نیز بگذرد
۴	جاودان / جاودان یوسف / یوسف خلاف / خلاف
۵	هیچ‌گاه نباید ناامید بود، سختی‌ها ماندگار نیستند و پس از سختی، آسانی خواهد بود.
۶	مضاف‌الیه (هوای تو)
۷	
	الف) رواج و دوران حکومت شما نیز به پایان خواهد رسید.
	ب) محنت و سختی، جغدِ شوم ویرانگری است آشیانه‌ی خوشبختی شما را نیز خراب خواهد کرد.
	پ) در گذر روزگار، مرگ مانند بادی شمع وجود انسان‌های زیادی را خاموش کرده است.
	ت) ای کسی که به بخت و اقبالِ باسعادت خودت می‌نازی، این خوشبختی شما نیز روزی به پایان می‌رسد.
	ث) با صبر و تحمل در برابر ستم شما، سپر می‌سازیم و از خودمان دفاع می‌کنیم، تا زمانی که دوران قدرت شما نیز به پایان برسد.
	ج) ای کسی که مردم را به حاکمانِ گرگ‌صفت (درنده‌خو) سپرده‌ای.
۸	گزینه «ب»
۹	گزینه «ب»
۱۰	تجیر و ناتوانی عقل از درک عظمت امام حسین (ع)
۱۱	
	الف) حس آمیزی
	ب) ایهام
۱۲	بخشنده بودن
۱۳	گزینه «ب»: اندر همه کاری داد از خویشتن بده.
۱۴	در گزینه «ا»، واژه «خاست» نادرست است و باید به صورت «خواست» نوشته شود.
۱۵	عبارت «۲» صحیح نیست. شکل صحیح این عبارت به این صورت است: «ایستادگی در برابر ظلم در تاریخ همه ملت‌ها دیده می‌شود».
۱۶	غزل
۱۷	ادبیات غنایی اشعار و متونی است که احساسات، عواطف شخصی، حالات عاشقانه و امید و آرزویی را بیان می‌کند.
۱۸	موی سر ... کنایه از استحمام، شستن سر، کوتاه کردن مو

ردیف	نمره																	
۱۹																		
		الف بیشتر فعل‌ها به معنای رسم کردن و کشیدن و طَراحی کردن به کار رفته‌اند.																
		ب دم را آویخت؛ یعنی، دم را به طرف پایین و آویزان کشید.																
		پ یعنی به راحتی و با یک اشاره تصویری را رسم کرد.																
۲۰		دورویی و ریاکاری																
۲۱		وین بوم محنت این: وابسته پیشین بوم: هسته محنت: وابسته پسین																
۲۲																		
		الف درست																
		ب درست																
۲۳	۰.۷۵	<table><tr><td>فعل</td><td>امر</td><td>ساخت منفی</td><td>مضارع اخباری</td></tr><tr><td>داری می‌روی</td><td>برو</td><td>نمی‌روی</td><td>می‌روی</td></tr></table> برای ساختن فعل امر چنین عمل می‌کنیم: ۱) بن مضارع فعل مورد نظر را به دست می‌آوریم. ۲) «ب» امر ساز به ابتدای فعل اضافه می‌کنیم. ۳) شخص و شمار فعل نیز رعایت شود. - برای منفی کردن مضارع مستمر، فعل کمکی «داشتن» را حذف می‌کنیم سپس بر سر فعل «ن» منفی ساز قرار می‌دهیم. - مضارع اخباری: می + بن مضارع فعل + شناسه (صفحه ۲۰ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: <table><tr><td>فعل</td><td>امر</td><td>ساخت منفی</td><td>مضارع اخباری</td></tr><tr><td>داری می‌روی</td><td>برو (۰٫۲۵)</td><td>نمی‌روی (۰٫۲۵)</td><td>می‌روی (۰٫۲۵)</td></tr></table>	فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	داری می‌روی	برو	نمی‌روی	می‌روی	فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	داری می‌روی	برو (۰٫۲۵)	نمی‌روی (۰٫۲۵)	می‌روی (۰٫۲۵)
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری															
داری می‌روی	برو	نمی‌روی	می‌روی															
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری															
داری می‌روی	برو (۰٫۲۵)	نمی‌روی (۰٫۲۵)	می‌روی (۰٫۲۵)															
۲۴	۰.۲۵	در عبارت سؤال واژه‌های «باطل و ضایع» ارکان سجع هستند. نکته: به واژه‌هایی که در پایان دو جمله می‌آیند و از نظر صامت و مصوّت‌های پایانی، وزن یا هر دوی آنها هماهنگ باشند، واژه‌های «سجع» و به آهنگ برخاسته از آنها «سجع» می‌گویند. (صفحه ۵۵ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: باطل و ضایع (فقط به نوشتن هر دو کلمه نمره تعلق می‌گیرد.) (۰٫۲۵ نمره)																

ردیف	نمره
۲۵	۰.۲۵

چو به دوست عهد بندد ز میان پاک‌بازان
(صفحه ۴۵ کتاب درسی)
راهنمای تصحیح:
گزینۀ «الف» (۰.۲۵ نمره)

ردیف	نمره																					
۱	برای هریک از موارد زیر، یک مترادف از درس «کلاس نقّاشی» بنویسید. - برآمدگی پشت پای اسب (.....) - چنبرهٔ گردن (.....) - میان دو کتف (.....)																					
۲	در بیت زیر مقصود شاعر از «رمه»، «چوپان گرگ طبع» و «گرگی شبان» چیست؟ ای تو رمه سپرده به چوپانِ گرگ طبع این گرگیِ شبانِ شما نیز بگذرد																					
۳	معنی درست هر واژه را انتخاب کنید. الف) فراغ: ۱ - دوری ۲ - آسایش ب) گسیل کردن: ۱ - روانه کردن ۲ - شکستن پ) انعام: ۱ - چهارپایان ۲ - نعمت بخشیدن ت) مسلخ: ۱ - آشپزخانه ۲ - رخت‌کن حمام																					
۴	درستی یا نادرستی معنی واژه‌های زیر را مشخص کنید و در صورت نادرستی معنی آن را بنویسید. <table><tr><th>معنی درست</th><th>نادرست</th><th>درست</th></tr><tr><td>الف) شوخ: آلودگی</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>ب) تازی: فارس</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>پ) خورجینک: خورجین بزرگ</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>ت) نیکو منظر: زیبارو</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>ث) رُقعه: نامه</td><td>☐</td><td>☐</td></tr><tr><td>ج) فراغ: جدایی</td><td>☐</td><td>☐</td></tr></table>	معنی درست	نادرست	درست	الف) شوخ: آلودگی	☐	☐	ب) تازی: فارس	☐	☐	پ) خورجینک: خورجین بزرگ	☐	☐	ت) نیکو منظر: زیبارو	☐	☐	ث) رُقعه: نامه	☐	☐	ج) فراغ: جدایی	☐	☐
معنی درست	نادرست	درست																				
الف) شوخ: آلودگی	☐	☐																				
ب) تازی: فارس	☐	☐																				
پ) خورجینک: خورجین بزرگ	☐	☐																				
ت) نیکو منظر: زیبارو	☐	☐																				
ث) رُقعه: نامه	☐	☐																				
ج) فراغ: جدایی	☐	☐																				
۵	واژهٔ ناهم‌خانواده را در هر گروه مشخص کنید. الف) حاضر، حضور، ظهر، محضور ب) فارغ، فراغت، فراغ، غرفه																					
۶	نوع حرف «را» در هریک از بیت‌های زیر چیست؟ الف) یکی از دوستان مخلص را ب) گفت باور نداشتم که تو را مگر آواز من رسید به گوش بانگ مرغی چنین کند مدهوش																					
۷	با توجه به معنی، املاي درست را انتخاب کنید. الف) برای ۱ - از بحر ۲ - از بهر ب) زندگی ۱ - حیات ۲ - حیاط پ) شکستن ۱ - نغز ۲ - نقض ت) داستان ۱ - قصه ۲ - غصه ث) خود ۱ - خویش ۲ - خیش ج) تیغ ۱ - خار ۲ - خوار																					
۸	آرایهٔ ادبی «مجاز» را در بیت‌های زیر مشخص کنید. الف) برآشفت عابد که خاموش باش ب) عالمی را کشت و دست و تیغ او رنگین نشد پ) چو آشامیدم این پیمانه را پاک ت) محتاج قصه گرت قصد خون ماست تو مرد زبان نیستی، گوش باش تیزی شمشیر، پاک از خون کند شمشیر را در افتادم ز مستی بر سر خاک چون رخت از آن توست، به یغما چه حاجت است؟																					

ردیف	نمره
۹	در بیت‌های زیر، استعاره‌ها را پیدا کنید. الف) صدف‌وار گوهرشناسان راز ب) به چون تو محتشمی بی‌بها سخن ندهم پ) چون بگویی، بفشانی گُهر از حقّه لعل دهان جز به لؤلؤ نکردند باز بده ز لعل شکر بار قند و بستان دُر چون بخندی، بنمایی ز شکر مروارید
۱۰	بخش حذف‌شده را در عبارت‌های زیر مشخص کرده و نوع حذف را بنویسید.
	الف) به چشم‌های تو دانم که تا ز چشم برفتی / به چشم عشق و ارادت نظر به هیچ نکردم
	ب) به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل / که گر مراد نیابم به قدر وسع بکوشم
۱۱	بیت زیر، با کدام قسمت درس «سفر به بصره»، ارتباط معنایی دارد؟ «دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار، دگر گه خزان شود» (سعدی)
۱۲	با واژه‌های داده‌شده در هر مورد، یک مصراع از شعر «بوی گل و ریحان‌ها» بنویسید. الف. نعره - گل - جامه - بلبل ب. غم - خار - آویخته - دامن پ. حرم - بیابان - عشق
۱۳	در هر یک از موارد زیر، یک نادرستی املائی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.
	الف) و فلق، محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گذارده‌ای.
	ب) و آنکه غفلت بر حال وی قالب و عجز در افعال وی ظاهر بود، حیران و سرگردان و مدهوش چپ و راست می‌رفت.
۱۴	با توجه به داستان «دیوار» هر یک از موارد زیر نماد چه چیزی هستند؟
	الف) بنا
	ب) دیوار
	پ) همسایه
۱۵	عبارات و اشعار زیر را به نثر روان بازگردانی کنید.
	الف) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم.
	ب) در حفیض هم می‌توان عزیز بود.
	ح) شهر را از عدل، دیوار کن و راه‌ها از ظلم و خوف پاک کن.

ردیف	نمره	
		پ) مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت / و آن را بی‌قدر کرد / که مردنی چنان / غبطهٔ بزرگ زندگانی شد
		ت) عزمت، ضامن دوام جهان شد / که جهان با دروغ می‌پاشد / و خون تو، امضای «راستی» است
		ث) تو تنها تر از شجاعت / در گوشهٔ روشنِ وجدانِ تاریخِ ایستاده‌ای / به پاسداری از حقیقت / و صداقت
		ج) شیرین‌ترین لبخند / بر لبان ارادهٔ توست
		چ) بر تالابی از خون خویش / در گذرگهٔ تاریخِ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی
		ح) شهر را از عدل، دیوار کن و راه‌ها از ظلم و خوف پاک کن.
۱۶		شعر «پاسداری از حقیقت» کدام گونه از شعر معاصر محسوب می‌شود؟ دلیل بیاورید.
۱۷		نقش «مضاف» را در بیت زیر بنویسید. چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد
۱۸		با توجه به بیت « غبار راهگذار <u>ت</u> کجاست تا حافظ / به یادگار نسیم صبا نگه دارد، به سوالات پاسخ دهید.
		الف) کدام واژه «دو تلفظی» است؟
		ب) نقش دستوری «ضمیر متصل مشخص‌شده» را بنویسید.
۱۹	۴	معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.
		الف) خون تو امضای راستی است.
		ب) گل از شوق تو خندان در بهار است.
		پ) در حال، سی دینار فرستاد که این را به بهای تن‌جامه بدهید.
۲۰	۰.۲۵	در کدام یک از بیت‌های زیر حذف فعل به قرینهٔ معنایی وجود ندارد؟ الف) نعره برآورده، فلک کرده کر دیده سیه کرده، شده زهره در ب) به نام کردگار هفت افلاک که پیدا کرد آدم از کفی خاک ج) تویی رزاق هر پیدا و پنهان تویی خلاق هر دانا و نادان
۲۱	۰.۲۵	کدام بیت فاقد آرایهٔ مجاز است؟ الف) ما را سر باغ و بوستان نیست هر جا که تویی تفرج آنجاست ب) به نام کردگار هفت افلاک که پیدا کرد آدم از کفی خاک ج) چو در وقت بهار آبی پدیدار حقیقت پرده برداری ز رخسار

ردیف	نمره	
۲۲	۰.۲۵	در جمله «و پیران قبیله خویش را حرمت دار، ولیکن به ایشان مولع نباش تا همچنان که هنر ایشان همی بینی عیب نیز بتوانی دید.» «هنر» به معنای است.
۲۳	۰.۵	نقش دستوری ضمیرهای متصل را در مصراع‌های زیر بنویسید. الف) گفتمت چون دُر حدیثی گر توانی داشت هوش ب) ناگهانش یافتم با دل نشسته روبه‌رو
۲۴	۰.۲۵	دو آرایه ادبی شاخص در بیت زیر کدام است؟ «گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید» الف) ایهام، متناقض‌نما ب) استعاره، مجاز ج) ایهام، مجاز د) متناقض‌نما، تکرار
۲۵	۰.۵	با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هر یک از گزاره‌های زیر را مشخص کنید. «یکی از دوستان مخلص را / مگر آواز من رسید به گوش گفت باور نداشتم که تو را / بانگ مرغی چنین کند مدهوش» الف) «را» در بیت نخست «فک اضافه» و واژه «آواز» نهاد است. ب) بیت دوم، «سه جمله» است و واژه «مدهوش» متمم است.

ردیف	نمره
۱	برآمدگی پشت پای اسب (کُله) - چنبره گردن (آخره) - میان دو کتف (غارب)
۲	«گرگی شبان»: درندگی و ظلم حاکم - «چوپان گرگ طبع»: حاکم گرگ صفت و درنده خو - رمه: مردم
۳	الف) آسایش / ب) روانه کردن / پ) نعمت بخشیدن / ت) رخت کن حمام
۴	الف) درست ب) نادرست / عرب پ) نادرست / خورجین کوچک ت) درست ث) درست ج) نادرست / آسایش
۵	الف) ظهر ب) غرفه
۶	الف) فک اضافه (به گوش یکی از دوستان مخلص) ب) مفعولی
۷	الف) از بهر / ب) حیات / پ) نقض / ت) قصه / ث) خویش / ج) خار
۸	الف) گوش ← مجاز از شنونده / زبان: مجاز از سخن گفتن ب) عالم ← مجاز از مردم عالم / تیغ: مجاز از شمشیر پ) پیمانه ← مجاز از شراب ت) خون ← مجاز از کشتن
۹	الف) لؤلؤ: سخن ارزشمند / ب) لعل: لب / شکر: شیرینی لب / قند: سخن ارزشمند / دُر: سخن محبت آمیز / پ) گهر: سخن ارزشمند / حقه لعل: دهان / شکر: لب / مروارید: دندان
۱۰	
	الف) به چشم‌های تو (سوگند می‌خورم) ← حذف به قرینه معنوی نکته ← (این نوع حذف پس از قسم و سوگند، زیاد معمول است) (مثال ← به خدا که گر بمیرم که دل از تو برنگیرم، به خدا (سوگند می‌خورم) حذف به قرینه معنوی
	ب) به راه بادیه رفتن به (بهتر است) ← حذف فعل (است) به قرینه معنوی. نکته ← حذف فعل پس از صفت تفضیلی (کلمات با پسوند تر / و به، که، مه) به قرینه معنوی معمول است. مثال ← «هر چه ارزان تر، بهتر»
۱۱	به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فضل و رحمت کردگار، جلّ جلاله و عمّ نواله، ناامید نباید شد.
۱۲	الف. گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل ب. تا خار غم عشقت آویخته در دامن پ. چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها
۱۳	
	الف) گزارده‌ای
	ب) غالب

ردیف	نمره	
۱۴		
		الف) «بنّا»: نماد انسان‌ها و عواملی که مردم را از هم جدا می‌کنند.
		ب) «دیوار»: نماد هر چیزی که مانع ارتباط انسان‌هاست.
		پ) «همسایه»: نماد دوستی و ارتباط
۱۵		
		الف) هیچ گودالی به این بلندی و ارزش ندیده بودم.
		ب) در جای پست هم می‌توان ارزشمند بود.
		پ) مرگت آن‌چنان به زندگی ریشخند زد و آن را بی‌ارزش کرد که چنین مردنی، حسرت بزرگ زندگی شد.
		ت) تصمیم تو برای قیام علیه دروغ، ضامن پایداری جهان شد، زیرا جهان با دروغ متلاشی می‌شود و شهادت تو «راستی» را تأیید کرد.
		ث) تو شجاع‌ترین فرد تاریخ هستی که به خاطر پاسداری از حقیقت و راستی، وجدان تاریخ بشریت را روشن کرده‌ای.
		ج) تصمیم و اراده تو با لبخند و رضایت همراه است.
		چ) تو با شهادتت، برکه‌ای از خون خود، ساخته‌ای و خود در مسیر تاریخ بر آن برکه ایستاده‌ای و فرهنگ شهادت را به انسان‌ها می‌آموزی.
		ح) دیواری از عدالت بر گرد شهر ایجاد کن و راه‌ها را از ستم و ترس و وحشت خالی کن.
۱۶		شعر سپید، زیرا آهنگ دارد، وزن عروضی ندارد و جای قافیه‌ها در آن مشخص نیست.
۱۷		دلم ← «دل» مضاف در نقش «مفعول» دست بنده ← «دست» مضاف در نقش «متمم»
۱۸		
		الف) یادگار
		ب) مضاف الیه
۱۹	۴	
		الف) شهادت تو تأیید راستی و حقیقت است.
		ب) گل از اشتیاق و عشق تو است که در بهار شکفته و خرم است.
		پ) همان موقع سی دینار فرستاد که این را بابت خرید لباس خرج کنید.

ردیف	نمره	
۲۰	۰.۲۵	گزینۀ (ج) الف) نعره برآورده (است)، فلک کرده (است) کر ب) به نام کردگار هفت افلاک (صفحه ۱۰ و ۱۴ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ (ج) (۲۵/۰ نمره)
۲۱	۰.۲۵	گزینۀ (ج) بیت (الف) «سر» مجاز از فکر و اندیشه است. بیت (ب) «هفت افلاک» مجاز از کل خلقت و آفرینش / «کفی» مجاز از اندک و مقدار ناچیز (صفحه ۱۰ و ۱۶ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ (ج) (۲۵/۰ نمره)
۲۲	۰.۲۵	«هنر» در این جمله مجموع فضایل اخلاقی و برتری افراد باتجربه و پیران است. (صفحه ۱۸ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: فضیلت و برتری (۲۵/۰ نمره)
۲۳	۰.۵	الف) جمله اول: گفتمت چون در حدیثی: حدیث چون در را به تو گفتم ← «ت» متمم است. ب) ناگهانش یافتم: ناگهان او را یافتم ← «ش» مفعول است. (صفحه ۵۰ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) گفتمت (به تو گفتم) «ت» متمم است. (۲۵/۰ نمره) ب) ناگهانش یافتم (او را یافتم) ش (او) مفعول است. (۲۵/۰ نمره)
۲۴	۰.۲۵	گزینۀ (الف) «بوی» در این بیت دو معنا دارد: الف) رایحه و عطر ب) امید و آرزو متناقض نما: کسی که ما را گمراه کرده است نمی تواند رهبر و هدایت گر ما باشد. (صفحه ۵۱ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینۀ (الف) (۲۵/۰ نمره)
۲۵	۰.۵	الف) درست: اگر «را» بین مضاف و مضاف الیه فاصله ایجاد کند «فک اضافه» است. دوستان مخلص را گوش: گوش دوستان مخلص آواز من به گوش یکی از دوستان مخلص رسید. ← «آواز» نهاد است. ب) نادرست: گفت (یک جمله) / باور نداشتم (یک جمله) / بانگ مرغی تو را چنین مدهوش کند (یک جمله) واژه «مدهوش» نقش دستوری «مسند» دارد. (صفحه ۶۵ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) درست (۲۵/۰ نمره) ب) نادرست (۲۵/۰ نمره)

ردیف	نمره																
۱	آمیختن دو یا چند حس، در کلام را حس آمیزی می گویند؛ مانند: «از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر» «دیدن سخن» به جای «شنیدن سخن» آمده است. نمونه ای از کاربرد این آرایه ادبی را در سروده «چشمه» نیما بیابید.																
۲	سروده زیر از سعدی است، محتوای آن را با شعر نیما مقایسه کنید. یکی قطره باران ز ابری چکید خجل شد چو پهنای دریا بدید که جایی که دریاست من کیستم؟ گر او هست حقا که من نیستم چو خود را به چشم حقارت بدید صدف در کنارش به جان پرورید بلندی از آن یافت کو پست شد در نیستی کوفت تا هست شد																
۳	درباره معنا و کاربرد واژه «نیست» در مصراع زیر توضیح دهید. «هیچ ستاره نیست که وامدار نگاه تو نیست»																
۴	اجزای جمله زیر را مطابق نمودار مشخص کنید. وسعت تو را چگونه در سخن تنگ مایه بگنجانم؟ جمله ← فعل () ← متمم () ← مفعول () ← نهاد ()																
۵	نوع حرف «واو» را در هریک از بیت های زیر مشخص کنید. (عطف یا ربط) الف) گفتم که مژده بخش دل خرم است این مست از دَرم در آمد و دیدم غم است این ب) گل شکفته! خداحافظ اگر چه لحظه دیدارت شروع وسوسه ای در من، به نام دیدن و چیدن بود. پ) اگر به عشق هواداری ام کنی، وقت است که صبر کرده ام و نوبت ظفر دارم ت) رسیده ها چه غریب و نچیده می افتند به پای هرزه علف های باغ کال پرست																
۶	نام مشبه محذوف را در عبارت زیر بنویسید. «همچون مروارید در دل صدف کج و کوله ای سال ها بسته ماند.» نام مشبه محذوف:																
۷	جدول زیر را کامل کنید. (با حفظ شخص) <table><tr><th>فعل</th><th>امر</th><th>ساخت منفی</th><th>مضارع اخباری</th></tr><tr><td>شنیده بودی</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr><tr><td>داری می روی</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr><tr><td>خواهید پرسید</td><td>.....</td><td>.....</td><td>.....</td></tr></table>	فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	شنیده بودی				داری می روی				خواهید پرسید			
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری														
شنیده بودی																	
داری می روی																	
خواهید پرسید																	
۸	بیت زیر، با کدام عبارت درس «جمال و کمال»، ارتباط معنایی دارد؟ سعدی ای برادر، سیرت زیبا بیار صورت زیبای ظاهر هیچ نیست																
۹																	

ردیف	نمره	
		بیت‌ها و جمله‌های زیر را به نثر روان برگردانید.
		(الف) خود را به نیکی و نیکوکاری به مردم نمای و چون نمودی به خلاف نموده مباش.
		(ب) به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار تا گندم‌نمای جو فروش نباشی.
		(پ) بر و بر نگاه می‌کرد اما چیزی دستگیرش نمی‌شد.
		(ت) سر و صدای شلوغ گنجشک‌ها حیاط را برداشته بود.
		(ث) همه بدبختی خود را از چشم آنها می‌دید.
۱۰		با توجه به داستان «دیوار» هر یک از موارد زیر نماد چه چیزی هستند؟
		(الف) بتا
		(ب) دیوار
		(پ) همسایه
۱۱		در عبارت «چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می‌افتد» تشبیه را بیابید.
۱۲		مقصود عبارت «شهر را از عدل، دیوار کن و راه‌ها از ظلم و خوف پاک کن. که حاجت نیست به گل و خشت و سنگ و گچ»، چیست؟
۱۳		در هر یک از موارد زیر، آرایه مقابل آن را یافته و توضیح دهید.
		(الف) هر آن که جانب اهل خدا ننگه دارد / خدایش در همه حال از بلا ننگه دارد (واج‌آرایی)
		(ب) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا ننگه دارد (تشخیص)
		(پ) چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟ / ز دست بنده چه خیزد؟ خدا ننگه دارد، (مجاز)
۱۴		در هر یک از موارد زیر سجع‌ها را مشخص کنید.
		(الف) گفتا به عزت عظیم و صحبت قدیم که دم برنیارم و قدم برندارم، مگر آنکه سخن گفته شود به عادت مألوف و طریق معروف.
		(ت) منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

ردیف	نمره	
		ب) الهی یک دل پُردرد دارم و یک جان پُرزجر.
		پ) خلاف راه صواب است و نقض رأی اولوالالباب.
		ت) مَنّت خدای را عَزَّوَجَلَّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.
۱۵		در عبارت «آنکه گفتیم سیرتش نیکوترین سیرت‌ها بود، از بهر آنکه در مقابلهٔ جفا، وفا کرد و در مقابلهٔ زشتی، آشتی کرد»، کدام خصلت‌ها نشان‌دهندهٔ باطن پاک و الهی است؟
۱۶		در عبارت «هر کس که روی از معاملات خلق بتافت» «روی تافتن» کنایه از چیست؟
۱۷		ارکان تشبیه را در جملهٔ «از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم.» مشخص کنید.
۱۸		نوع «واو» («عطف» یا «نشانهٔ ربط یا پیوند») را در هر یک از عبارت‌های زیر مشخص کنید.
		الف) چیزی به دوش انداختم و دویدم.
		ب) زبر و زرنگ می‌آمد و می‌رفت.
		پ) من و کلفت خانه کمک کردیم و تن او را از زیر کرسی بیرون آوردیم.
		ت) حالا قوم و خویش‌ها می‌آیند.
۱۹		مفهوم کنایه‌های زیر را بنویسید.
		الف) به درد خوردن
		ب) گل کردن
		پ) عَلم کردن
		ت) خبردار شدن شست
۲۰		از نظر سعدی در بیت زیر، ارزشمندی قطرهٔ باران به چه سبب است؟ «بلندی از آن یافت کاو پست شد در نیستی کوفت تا هست شد»
۲۱	۰.۲۵	در کدام گزینه هر سه معنای واژه درست نیامده است؟ (۱) محال: بی‌اصل، ناممکن، اندیشهٔ باطل (۲) خیره: سرگشته، حیران، فرومانده (۳) ورطه: گرداب، گودال، جای نبرد (۴) هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی

صفحه ۴ از ۷

ردیف	نمره																
۱	شیرین سخنی (سخن قابل شنیدن است ولی شیرینی قابل چشیدن است).																
۲	سعدی در این قطعه، داستان قطره آبی را نقل کرده است که وقتی به دریا می‌افتد، احساس کوچکی می‌کند. ولی همین فروتنی موجب می‌شود که صدفی او را در آغوش خود بپرورد و به مروارید ارزشمندی تبدیل کند. در شعر نیما چشمه به‌جای قطره باران است که از سنگی جدا شده است و مسیرش را با تکبر و فخر فروشی طی می‌کند ولی وقتی به دریا می‌رسد، شگفت‌زده می‌شود، سکوت می‌کند و به صدای دریا گوش می‌دهد. در شعر سعدی نتیجه فروتنی ارزشمندی قطره باران است ولی در شعر نیما تنها شگفت‌زدگی چشمه بیان شده است.																
۳	نیست اول در معنای وجود ندارد و غیراسنادی است ولی نیست دوم در معنای نباشد و اسنادی است.																
۴	من (نهاد) - وسعت تو (مفعول) - سخن تنگ‌مایه (متمم) - بگنجانم (فعل)																
۵	الف) ربط ب) عطف پ) ربط ت) عطف																
۶	او (نیما یوشیج)																
۷	<table><tr><td>فعل</td><td>امر</td><td>ساخت منفی</td><td>مضارع اخباری</td></tr><tr><td>شنیده بودی</td><td>بشنو</td><td>نشنیده بودی</td><td>می‌شنوی</td></tr><tr><td>داری می‌روی</td><td>برو</td><td>نمی‌روی</td><td>می‌روی</td></tr><tr><td>خواهید پرسید</td><td>پرسید</td><td>نخواهید پرسید</td><td>می‌پرسید</td></tr></table>	فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری	شنیده بودی	بشنو	نشنیده بودی	می‌شنوی	داری می‌روی	برو	نمی‌روی	می‌روی	خواهید پرسید	پرسید	نخواهید پرسید	می‌پرسید
فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری														
شنیده بودی	بشنو	نشنیده بودی	می‌شنوی														
داری می‌روی	برو	نمی‌روی	می‌روی														
خواهید پرسید	پرسید	نخواهید پرسید	می‌پرسید														
۸	نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکورو.																
۹																	
	الف) خود را خوب و نیکوکار به مردم نشان بده ولی به دروغ خود را خوب و نیکوکار نشان نده.																
	ب) سخن دل و زبانت یکی باشد تا دروغگو و فریبکار شناخته نشوی.																
	پ) خیره نگاه می‌کرد اما چیزی نمی‌فهمید.																
	ت) سروصدای زیاد گنجشک‌ها حیاط را برداشته بود. (فضای حیاط را پر کرده بود).																
	ث) آنها را در بدبختی‌های خود مقصر می‌دانست.																
۱۰																	
	الف) «بنّا»: نماد انسان‌ها و عواملی که مردم را از هم جدا می‌کنند.																
	ب) «دیوار»: نماد هر چیزی که مانع ارتباط انسان‌هاست.																
	پ) «همسایه»: نماد دوستی و ارتباط																
۱۱	کودک عقل: اضافه تشبیهی / عقل: مشبّه - کودک: مشبّه به / وجه شبه: ناچیز بودن																
۱۲	آبادانی هر جا در گرو برقراری عدالت و مبارزه با ظلم و ستم است.																
۱۳																	
	پ) «دست»: مجاز از قدرت و توان																

ردیف	نمره	
		الف واج آرای: تکرار صامت «د» و مصوت «آ»
		ب «دلا»: تشخیص
		پ «دست»: مجاز از قدرت و توان
۱۴		
		الف برنیارم و برندارم
		ب پردرد و پرزجر
		پ صواب و اولوالالباب.
		ت قربت و نعمت
۱۵		وفاداری در مقابل ستم و آشتی و دوستی در مقابل زشتی و دشمنی
۱۶		خودداری کردن، روی برگرداندن
۱۷		مشبه: یم / مشبه‌به: دیوانگان / وجه‌شبه: برهنگی و عاجزی / ادات تشبیه: مانده
۱۸		
		الف «واو» بین دو جمله آمده و «نشانه ربط یا پیوند» است.
		ب «واو» اول بین دو کلمه (زبر و زرنک) آمده و «عطف» است اما «واو» دوم بین دو جمله (فعل) آمده و «نشانه ربط یا پیوند» است.
		پ «واو» اول بین دو کلمه (من و کلفت) آمده و «عطف» است اما «واو» دوم بین دو جمله آمده و «نشانه ربط یا پیوند» است.
		ت «واو» بین دو کلمه (قوم و خویش) آمده و «عطف» است.
۱۹		
		الف مفید بودن
		ب ظاهر شدن
		پ بر پا کردن، به راه انداختن
		ت آگاه شدن و پی بردن
۲۰		فروتنی (تواضع)
۲۱	۰.۲۵	گزینۀ (۳)

ردیف	نمره	
	۰.۲۵	«جای نبرد» معنی واژه «معرکه» است. (صفحه ۱۳ و ۱۴ و ۱۸ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: گزینه (۳) (۰.۲۵ نمره)
۲۲	۰.۵	الف) استعاره (ب) جناس الف) مجاز به علاقه شباهت را «استعاره» می‌گویند. در این بیت چشم معشوق از نظر جادوگری و فتنه‌انگیزی به گل نرگس تشبیه شده است. مشبه به باقی‌مانده از جمله تشبیهی را استعاره می‌نامند. ب) بین کلمات «بر و سر و در» جناس ناقص اختلافی به کار رفته است. (صفحه ۱۳ و ۱۶ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) استعاره (۰.۲۵ نمره) ب) جناس (۰.۲۵ نمره)
۲۳	۰.۵	در داستان «دیوار» از جمال میرصادقی دیوار نماد فاصله و جدایی بین انسان‌ها است که در پایان داستان از آن به عنوان «دیو» تعبیر می‌شود و «بنا» ایجادکننده و به‌وجودآورنده این عامل است که در داستان مورد نفرت کودکان قرار می‌گیرد. (صفحه ۲۷ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) بنا: نماد عامل ایجاد جدایی و فاصله بین انسان‌ها است. (۰.۲۵ نمره) ب) دیوار: نماد وسیله ایجاد جدایی بین انسان‌ها (۰.۲۵ نمره)
۲۴	۴	الف) خون تو نشانه و تایید راستی و حقیقت است. ب) آری، با همدلی و همراهی می‌توان جهان را فتح کرد. ج) حقیقت که خون‌بهای تو است با خون تو هم‌ارزش است. د) به این فکر افتاد که در این صندوقچه چه رازی است. ه) با سپر صبر و تحمل در برابر ظلم و ستم شما (حاکمان ظالم) استقامت می‌کنم. و) شهادت تو به شرف ارزش و اعتبار بخشیده است. ز ای دل چنان زندگی کن که اگر دچار خطا و لغزش شدی، فرشته با دعا کردن به درگاه خداوند تو را از گزند محافظت کند. ح) ای کسی که مردم را به دست حاکمان ظالم و ستمگر (گرگ‌صفت) سپرده‌ای آگاه باش که این ستمگری شما نیز روزی به پایان می‌رسد. (صفحه ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۴۱، ۴۹، ۵۰، ۵۲ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: الف) خون تو نشانه و تایید راستی و حقیقت است. (۰.۲۵ نمره) ب) آری، با همدلی و همراهی می‌توان جهان را فتح کرد. (۰.۲۵ نمره) ج) حقیقت که خون‌بهای تو است (۰.۲۵ نمره) با خون تو هم‌ارزش است. (۰.۲۵ نمره) د) به این فکر افتاد (۰.۲۵ نمره) که در این صندوقچه چه رازی است. (۰.۲۵ نمره) ه) با سپر صبر و تحمل (۰.۲۵ نمره) در برابر ظلم و ستم شما (حاکمان ظالم) استقامت می‌کنم. (۰.۲۵ نمره) و) شهادت تو (۰.۲۵ نمره) به شرف ارزش و اعتبار بخشیده است. (۰.۲۵ نمره) ز ای دل چنان زندگی کن (۰.۲۵ نمره) که اگر دچار خطا و لغزش شدی (۰.۲۵ نمره) فرشته با دعا کردن به درگاه خداوند تو را از گزند محافظت کند. (۰.۲۵ نمره) ح) ای کسی که مردم را (۰.۲۵ نمره) به دست حاکمان ظالم و ستمگر (گرگ‌صفت) سپرده‌ای (۰.۲۵ نمره) آگاه باش که این ستمگری شما نیز روزی به پایان می‌رسد. (۰.۲۵ نمره)
۲۵	۰.۵	شاعر دلیل آواز خواندن خروس سحری را در این می‌داند که انسان را از غفلت و بی‌خبری از گذر عمر آگاه سازد. (صفحه ۳۵ کتاب درسی) راهنمای تصحیح: شاعر دلیل آواز خواندن خروس سحری را در این می‌داند که انسان را از غفلت و بی‌خبری از گذر عمر آگاه سازد. (۰.۵ نمره)